

Dnr: MSB 2025-07032

Myndigheten för samhällsskydd och
beredskap (MSB)

Mattias Hanson
mattias.hanson@energigas.se

registrator@msb.se

Stockholm 19 juni 2025

Följebrev till Remissvar gällande MSB:s förslag på uppdaterade gashanteringsföreskrifter och handbok för brandfarlig gas, med avseende på vätgas

Allmän syn på föreskriftsförslaget från Energigas Sveriges medlemmar

Energigas Sverige välkomnar MSB:s initiativ att uppdatera föreskrifterna för hantering av brandfarlig gas, särskilt i ljuset av den ökade användningen av vätgas i energiomställningen. Samtidigt uttrycker våra medlemmar en rad principiella och tekniska invändningar mot remissens nuvarande utformning.

Energigas Sveriges övergripande synpunkter finns nedan. Detaljerade kommentarer och ändringsförslag skickas i separata Excel-filer, enligt MSB:s önskemål.

1. Bilaga 3 är diskriminerande mot vätgas

Det finns i princip två egenskaper som utmärker riskerna för vätgas gentemot andra brandfarliga gaser. Det ena är att vätgas inte är luktsatt, den andra att antändning av oavsiktligt utsläpp av vätgas lättare kan orsaka snabba tryckökningar som i värsta fall kan övergå i detonation. Det är primärt dessa två tillkommande förhållanden som behöver hanteras i separat ordning i de föreslagna föreskrifterna, utöver samtliga generella krav som gäller alla brandfarliga gaser. Så är tyvärr inte fallet i denna remiss, där det inte finns någon likvärdig ansats för vätgas och övriga brandfarliga gaser vilket gör remissen såväl potentiellt diskriminerande mot vätgas som svårtolkad med avseende på huruvida ställda krav på hanteringen av vätgas är proportionerliga eller inte i jämförelse med de krav som ställs på övriga brandfarliga gaser. Vad gäller avsaknaden av luktmedel i vätgas har vi full förståelse och håller i princip med om behov av utökade krav på detektering och isolering av utsläppspunkter. Vad gäller risken för snabba tryckökningar som kan övergå i detonation, så anser vi att bilaga 3 är helt oacceptabel i nuvarande utformning och lydelse. Detta då ansatsen med helt ny filosofi för dimensionerande skadefall och skadekriterier för vätgas inte har någon motsvarighet för övriga brandfarliga gaser. Det blir därför inte möjligt att värdera om bilagans krav ger en relevant viktning av riskerna för vätgas i förhållande till andra brandfarliga gaser.

Bilaga 3 är därmed diskriminerande mot vätgas.

Dagens regler för brandfarliga gaser är mestadels anpassade för kolvättegaser (som propan och metan) och har historiskt medfört att en hög säkerhetsnivå inom hanteringen av dessa gaser

uppnått. MSB tycks vara enig med branschen i detta avseende då vi inte ser några avgörande förändringar för dessa gaser i remissen, vilket gläder oss.

Vätgas har egenskaper som gör att den skiljer sig från kolvätegaser, där högre risker finns vid vätgashantering än vid hantering av kolvätegaser. Vi förstår att de risker som vätgashantering medför behöver beaktas.

I remissen framför dock MSB två helt separata filosofier för vätgas i relation till alla andra brandfarliga gaser. Detta gäller särskilt framtagande av skyddsavstånd och introduktion av skyddsobjekt som inte funnits tidigare och i remissen anges unikt för vätgas. Detta samtidigt som specifik reglering för vätgas inte är samlad under ett separat kapitel utan spridd över hela föreskriften så ser vi en uppenbar risk för feltolkning där krav specifikt avsedda för vätgas kan börja ställas mot kolvätegaser och där det samtidigt är svårt att få en samlad överblick över de tillkommande krav som är avsedda att gälla för vätgas.

Samma problematik gäller även för kommande regelverk för ledningssystem för vätgas motsvarande MSBFS 2009:7. Egentligen det som branschen nu bearbetar i samband med VGSA. Här behöver det vara stringent, vi kan inte ha två olika filosofier att ta hänsyn till.

Förslag: Vi anser att MSB måste arbeta om bilaga 3, förenkla och gör materialet mer likt hur reglerna är för kolvätegaser, endast tabell med skyddsavstånd i föreskriften. Ta bort delen om dimensionerande skadefall och skadekriterier. MSB bör samordna skyddsobjekt för vätgas med andra brandfarliga gaser och eliminera de specifika skyddsobjekt som inte gäller för alla gaser.

2. Bristande teknikneutralitet och risk för diskriminering

Flera av de föreslagna reglerna för vätgas skiljer sig markant från motsvarande krav för andra brandfarliga gaser. Detta gäller särskilt bilaga 3, där en ny filosofi för dimensionerande skadefall och skadekriterier införs exklusivt för vätgas. Eftersom motsvarande analys inte görs för andra gaser, blir det omöjligt att bedöma proportionaliteten i kraven. Det skapar en obalans som riskerar att diskriminera vätgas som energibärare. Unika skyddsobjekt som endast gäller vätgas måste tas bort, då skillnaden är omotiverad och oproportionerlig samt därmed diskriminerande mot vätgashantering.

3. Otydligheter och behov av förtydliganden

Flera definitioner och skrivningar i föreskriften är oklara eller öppna för tolkning. Exempelvis är begrepp som "gasinstallation för vätgas", "ventilationsarea", "oventilerade delar" och "gasfriförklaring" inte tillräckligt tydligt definierade. Det finns även oklarheter kring vilka installationer i fordon som omfattas, samt varför vissa undantag (t.ex. för flytande vätgas) införs utan motivering. Energigas Sverige anser att dessa delar behöver förtydligas för att undvika feltolkningar och osäker tillämpning.

4. Krav på kompetens och certifiering

Förslaget att införa krav på personcertifiering enligt SS-EN ISO 17024 för installation, reparation och underhåll av gasanläggningar väcker starka invändningar. Våra medlemmar anser att detta riskerar att skapa praktiska hinder, särskilt för små och medelstora företag, och kan strida mot EU:s principer om fri rörlighet för varor och tjänster. Kompetens bör kunna styrkas på flera sätt, exempelvis genom dokumenterad erfarenhet, intern utbildning eller andra relevanta kvalifikationer.

5. Behov av harmonisering med andra regelverk

Flera av de föreslagna kraven överlappar eller avviker från andra gällande regelverk, exempelvis Arbetsmiljöverkets föreskrifter om tryckbärande anordningar (AFS 2023:5 och AFS 2023:11). Det gäller särskilt kraven på kontroll av tankstationer och fyllningsstationer. Energigas Sverige anser att MSB bör säkerställa att begrepp, kontrollintervall och krav harmoniseras med andra myndigheters regelverk för att undvika dubbelreglering och rättsosäkerhet.

6. Inför eget kapitel om särskilda krav för vätgas

Omarbeta föreskriften så att det finns ett eget kapitel som heter "Särskilda krav vid hantering av vätgas".

Som remissen är utformad idag är det förvirrande och ofta omotiverat hög kravnivå för vätgashantering. Om alla särskilda krav för vätgas samlas i ett eget kapitel är det lättare för läsaren att få en uppfattning om hur kraven för vätgas skiljer sig från övriga brandfarliga gaser.

Avslutande ord

Energigas Sverige vill avslutningsvis betona vikten av en konstruktiv dialog mellan berörda parter, där MSB tillsammans med branschen och andra myndigheter kan utforma ett regelverk som är proportionerligt, harmoniserat och praktiskt genomförbart. Genom att föra en öppen kommunikation under arbetets gång, förslagsvis via en referensgrupp, kan vi säkerställa att kraven möter både säkerhetsmässiga och verksamhetsmässiga behov, samtidigt som de tar hänsyn till specifika svenska förhållanden och EU-rätten.

Maria Malmkvist
Vd

Mattias Hanson
Avdelningschef Säkerhet och teknik